

ข้อควรรู้และแนวปฏิบัติของ อย.
เกี่ยวกับกฎหมายอาหาร
และการขออนุญาตด้านอาหาร
และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

นางสาวนฤมล จัตรสง่า

ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยของอาหารและการบริโภคอาหาร
กองอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

พรบ.อาหาร พ.ศ.2522

นิยาม “**อาหาร**” หมายความว่า ของกิน
หรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

1. วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

2. วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

ไม่อยู่ในเงื่อนไข

- (1) อาหารไม่บริสุทธิ์ มาตรา 26
- (2) อาหารปลอม มาตรา 27
- (3) อาหารผิดมาตรฐาน มาตรา 28
- (4) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด มาตรา 29

ต้อง

- ✓ ปลอดภัย / สมประโยชน์
- ✓ มีคุณภาพมาตรฐาน
- ✓ คุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมกับสมวัย
- ✓ มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลตามที่กล่าวอ้าง

ต้องไม่เสื่อมสภาพ คุณประโยชน์ในการบำบัด บรรเทารักษาโรค

ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์สุขภาพ

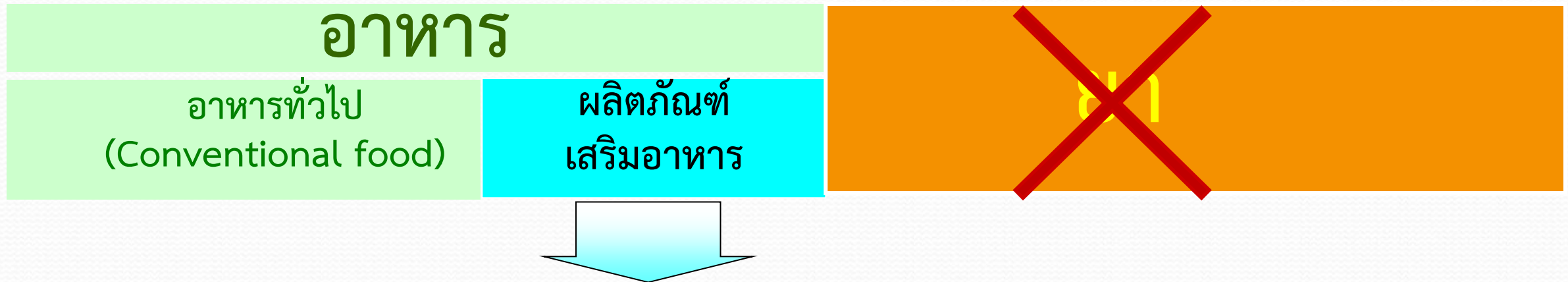
“เจตนา/วัตถุประสงค์การจำหน่าย
แก่ผู้บริโภค” ต้องชัดเจน

กลไกการออกแบบระบบควบคุมอาหาร ภายใต้ พรบ. อาหาร พ.ศ. 2522

อาหารทั่วไป และ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร แตกต่างกันอย่างไ?

คือ ผลิตภัณฑ์ที่รับประทานนอกเหนือจากการรับประทานอาหารปกติ ซึ่งมีสารอาหาร หรือสารอื่นเป็นองค์ประกอบ อยู่ในรูปแบบเม็ด แคปซูล ผง เกล็ด ของเหลว หรือลักษณะอื่นซึ่งมิใช่รูปแบบอาหารปกติ สำหรับผู้บริโภคที่คาดหวังประโยชน์ทางด้าน ส่งเสริมสุขภาพ

สารอาหารหรือสารอื่น หมายถึง

- (1) วิตามิน กรดอะมิโน กรดไขมัน แร่ธาตุ และผลิตผลจากพืชหรือสัตว์
- (2) สารเข้มข้น สารเมตาโบไลต์ ส่วนประกอบ หรือสารสกัดของสารใน (1)
- (3) สารสังเคราะห์เลียนแบบสารตาม (1) หรือ (2)
- (4) ส่วนผสมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของสารในข้อ (1) (2) หรือ (3)
- (5) สารหรือสิ่งอื่นตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาหาร

การขออนุญาต

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนของสถานที่ประกอบการ
2. ส่วนของผลิตภัณฑ์

3. ส่วนของการโฆษณา

กรณีประสงค์จะโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร

ขอ.XXXXX/YYYYY

ระบบงานกำกับดูแลก่อนออกสู่ท้องตลาด (Pre-Marketing)

เป้าหมาย

เพื่อประเมินความสามารถของผู้ผลิตและนำเข้าใน **การจัดการสถานที่ผลิต** และ **นำเข้า** เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า **ผลิตภัณฑ์อาหารที่ผลิต และนำเข้า** มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

1. สถานที่ผลิต

1. เอกสารผลิต

Hardware

- ความสอดคล้องสถานที่ VS กรรมวิธีการผลิต
- ความเพียงพอของ Facility

2. สถานที่

Software

- ควบคุมการผลิต - ผลิต / จัด / ป้องกันอันตรายด้านต่างๆ
- ระบบสุขาภิบาล

People ware

- ความเสี่ยงการปนเปื้อนจากการปฏิบัติงาน, สุขภาพ, สุขลักษณะส่วนบุคคล
- ความรู้ผู้ประกอบการ

ประเมิน GMP 420

ได้รับเลขสถานที่ 8 หลัก

เมื่อได้รับ
เลขสารบบอาหาร

ตรวจ
ประเมินซ้ำ

2. ผลิตภัณฑ์

เสี่ยงสูง/ปานกลาง

ขึ้นทะเบียน/ขออนุญาตใช้ฉลาก/
จดทะเบียน

ยื่นข้อมูล

- วัตถุดิบ/Spec.
- ลักษณะอาหาร
- ส่วนประกอบ
- กรรมวิธีการผลิต
- ภาชนะบรรจุ
- ฉลาก
- ผลวิเคราะห์

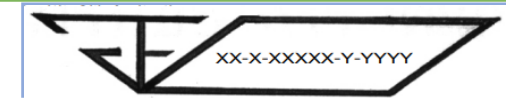
เสี่ยงต่ำ

แจ้งรายละเอียด

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่
รับรองและดำเนินการตาม
กฎหมายด้วยตนเอง

เก็บข้อมูลไว้ ณ
สถานประกอบการ

ได้รับเลขสารบบอาหาร 13 หลัก

ความสอดคล้องการอนุญาต
ด้านสถานที่ผลิต และผลิตภัณฑ์
เมื่อผลิตจริง

* ประเภทอาหาร

อาหารควบคุมเฉพาะ

- ✗ 1.อาหารทารกและอาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็ก
- ✗ 2.อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก
- ✗ 3.นมดัดแปลงสำหรับทารกและนมดัดแปลงสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกและเด็กเล็ก
- ✗ 4.อาหารสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนัก
- * 5.วัตถุดิบอาหาร
- * 6.เอนไซม์สำหรับใช้ในการผลิตอาหาร
- * 7.ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดหรือฆ่าเชื้อที่ใช้สำหรับอาหาร
- * 8.เมล็ดพันธุ์ น้ำมันจากเมล็ดพันธุ์ โปรตีนจากเมล็ดพันธุ์ และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบจากเมล็ดพันธุ์ น้ำมันจากเมล็ดพันธุ์ หรือโปรตีนจากเมล็ดพันธุ์
- * 9.ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบของกัญชาหรือกัญชง
- * 10.ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีสารสกัดแคนนาบิไดออลเป็นส่วนประกอบ

รับ อ.18/
สบ.3/1

รับ สบ.7/1
มอบอำนาจ
ทั้งหมด

อาหารทั่วไป ได้แก่ อาหารที่นอกเหนือจาก 1 -

51

อาหารฉายรังสี ยื่นแบบตามประเภทอาหาร

อาหารกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน

- 22.กาแฟ 100%
- 23.น้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
- 24.น้ำแข็ง
- 25.ชา
- 26.น้ำปลา
- 27.น้ำแร่ธรรมชาติ
- 28.น้ำส้มสายชู
- 29.น้ำมันและไขมัน
- 30.น้ำมันปลา
- 31.ครีม
- 32.น้ำมันเนย
- 33.เนย
- 34.เนยแข็ง
- 35.กี้
- 36.เนยเทียม
- 37.อาหารกึ่งสำเร็จรูป
- 38.ซอสบางชนิด
- 39.นํานมถั่วเหลืองในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
- 40.ซ็อกโกแลต และผลิตภัณฑ์ซ็อกโกแลต
- 41.แยม เยลลี่ และมาร์มาเลด
- 42.ไข่เยี่ยวม้า
- 43.ผลิตภัณฑ์ปรุงรสที่ได้จากการย่อยโปรตีนของถั่วเหลือง
- 44.น้ำผึ้ง
- 45.เกลือบรีโอก
- 46.ข้าวเต็มวิตามิน
- 47.น้ำเกลือปรุงอาหาร
- 48.ชาจากพืช
- 49.ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเมล็ดโกโก้

อาหารกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน

- 11.เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
- * 12.อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท
- ✗ 13.นมโค
- ✗ 14.นมเปรี้ยว
- 15.ไอศกรีม
- ✗ 16.นมปรุงแต่ง
- ✗ 17.ผลิตภัณฑ์ของนม
- * 18.ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
- 19.รอยัลเยลลี่และผลิตภัณฑ์รอยัลเยลลี่
- 20.กาแฟผสมสำเร็จรูป/กาแฟสำเร็จรูป
- 21.เครื่องดื่มเกลือแร่

รับ สบ.5/1

อาหารที่ต้องมีฉลาก

- ✗ 50.อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ

รับ สบ.3/1

อาหารที่ต้องมีฉลาก

- 51.อาหารแปรรูปบางชนิด

รับ สบ.7/1

* มอบอำนาจแบบมีเงื่อนไข

✗ ไม่มอบอำนาจ

การพิจารณาสูตรอาหาร

- ไม่ใช่ “อาหารใหม่”
- ไม่มี “สารห้ามใช้”
- สูตรส่วนประกอบ 100% (ยกเว้นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารแสดงต่อการกิน 1 หน่วยบริโภค)
- ต้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานตามที่กำหนด (ถ้ามี)

อาหารใหม่ หมายถึง วัตถุที่ใช้เป็นอาหารหรือเป็นส่วนประกอบของอาหาร

1. ที่มีหลักฐานทางวิชาการว่ามีประวัติบริโภคเป็นอาหารน้อยกว่า 15 ปี หรือ
2. ที่ได้จากการบวนการผลิตที่ทำให้โครงสร้าง รูปแบบเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ และส่งผลต่อคุณค่าทางโภชนาการ กระบวนการทางเคมีภายในร่างกาย (Metabolism) หรือระดับของสารที่ไม่พึงประสงค์ (level of undesirable substances) หรือ
3. เป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่มีวัตถุ 1. หรือ 2. เป็นส่วนผสม

ข้อมูลที่ใช้ประกอบ การยื่นขอเลขสารบบ	อ.18/ สบ.3/1	สบ.5/1			สบ.7/1	
		นมโค นมปรุงแต่ง ผลิตภัณฑ์นม นมเปรี้ยว ไอศกรีม เครื่องดื่มฯ อาหาร ปิตุสนิพ	ผลิตภัณฑ์เสริม อาหาร	กาแฟผสม, เครื่องดื่มเกลือ แร่	จนท. พิจารณา	อัตโนมัติ
สูตรส่วนประกอบ 100% (<u>ยกเว้น</u> ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ต่อ 1 หน่วยบริโภค)	✓	✓	✓	✓	-	
กรรมวิธีการผลิต	✓	✓	✓	✓	✓	
ขนาดบรรจุ (ตามระบบเมตริก)	✓	✓	-	✓	-	
ผลวิเคราะห์อาหารจากส่วนราชการ หรือ สถาบัน คณะกรรมการกำหนด	✓	✓ เฉพาะกรณีนำเข้า	-	-	-	
รายการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น Spec. วัตถุดิบ/ผลิตภัณฑ์ (ถ้ามี)	✓	-	✓	-	-	
ฉลาก	✓	-	-	-	-	

กรณีอาหารใหม่ต้องส่งมอบฉลากพร้อมหนังสือให้ความเห็นชอบจาก อย.

นำเข้า : มีใบรับรองสถานที่ผลิตอาหาร (ฉบับจริงพร้อมสำเนา)

- หมายถึง เป็นข้อมูลที่ต้องมี ณ สถานประกอบการอาหาร

✓ หมายถึง เป็นข้อมูลที่ต้องแจ้งในการยื่นขออนุญาต

ข้อกำหนดและเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ปลอดภัย มีคุณภาพมาตรฐาน

คุ้มค่า สมประโยชน์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ

ส่วนประกอบที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในอาหาร (Negative List)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 424) พ.ศ. 2564 เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 430) พ.ศ. 2564 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 424) พ.ศ. 2564 เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔

ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ด้วยปรากฏหลักฐานและเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมว่า สารประกอบหรือกลุ่มสารประกอบในพืช สัตว์ หรือส่วนของพืชหรือสัตว์บางชนิด ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค และไม่ควรมานำมาใช้เป็นส่วนผสมในอาหาร ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคจากการบริโภคอาหาร จึงห้ามใช้พืช สัตว์ หรือส่วนของพืชหรือสัตว์ดังกล่าวในอาหาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๘) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๗๘) พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง กำหนดพืช สัตว์ หรือส่วนของพืชหรือสัตว์ ที่ห้ามใช้ในอาหาร ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๒ ให้พืช สัตว์ หรือส่วนของพืชหรือสัตว์ ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ เป็นอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๔๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๔

ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๒

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๔

ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

ตัวอย่าง

พืช

มะกล่ำตาหนู โหระพาเดือยไก่ ยางนอง ไคร้ครือ กระเช้าถุงทอง สะเดาอินเดีย ราชดัด รักดอกขาว/ม่วง แพงพวยฝรั่ง ดินเบ็ดทราย ดินเบ็ดน้ำ/ทะเล ชี้กาเทศ สลอด ลำโพง สลัดไดบ้าน/ป่า ตาตุ่มทะเล รง มะเค็ด รักใหญ่/หลวง มะละกอฝรั่ง ผกากรอง

สัตว์

ส่วนของสัตว์ที่อาจมีฮอร์โมน เช่น รก (Placenta), รังไข่ (Ovary), อัณฑะ (Testes) คางคก แมลงวันสเปน (Spanish fly) ตัวง้วนมัน (Blister beetle)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบที่อนุญาตให้ใช้ ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Positive List)

ส่วนประกอบสำคัญ (Active Ingredient)

- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 448) พ.ศ. 2566 เรื่อง **ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ฉบับที่ 5)**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 294) พ.ศ. 2548 เรื่อง **รอยัลเยลลี่และผลิตภัณฑ์รอยัลเยลลี่**
- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง **ข้อกำหนดการใช้ส่วนประกอบที่สำคัญของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารชนิดกรดอะมิโน**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 339) พ.ศ. 2554, (ฉบับที่ 346) พ.ศ. 2555 เรื่อง **การใช้จุลินทรีย์โพรไบโอติกในอาหาร**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 421) พ.ศ. 2564, (ฉบับที่ 451) พ.ศ. 2567 เรื่อง **น้ำมันและไขมัน**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 422) พ.ศ. 2564, (ฉบับที่ 452) พ.ศ. 2567 เรื่อง **น้ำมันปลา**
- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง **คำแนะนำการใช้ส่วนประกอบสำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร**

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบที่อนุญาตให้ใช้ ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Positive List)

ส่วนประกอบสำคัญ (Active Ingredient)

- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 425) และ (ฉบับที่ 437) เรื่อง เมล็ดกัญชง น้ำมันจากเมล็ดกัญชง โปรตีนจากเมล็ดกัญชง และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบของเมล็ดกัญชง น้ำมันจากเมล็ดกัญชง หรือโปรตีนจากเมล็ดกัญชง
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 427) และ (ฉบับที่ 438) เรื่อง ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนประกอบของส่วนของกัญชาหรือกัญชง
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 429) และ (ฉบับที่ 439) เรื่อง ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีสารสกัดแคนนาบิไดออลเป็นส่วนประกอบ
- แนวทางการพิจารณาอนุญาตใบกระท่อมบดผง หรือสารสกัดจากใบกระท่อมด้วยน้ำหรือเอทานอลเป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ส่วนประกอบไม่สำคัญ (Inactive Ingredient)

- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 281) พ.ศ.2547, (363) พ.ศ. 2556, (372) พ.ศ.2558, (381) พ.ศ. 2559, (418) พ.ศ. 2563, (468) พ.ศ. 2568 เรื่อง **วัตถุเจือปนอาหาร**
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 223) พ.ศ.2544 เรื่อง **วัตถุแต่งกลิ่นรส**

ตัวอย่าง

ชนิดของวิตามิน หรือแร่ธาตุ หรือวิตามินหรือแร่ธาตุที่อยู่ในรูปแบบอื่น	ปริมาณสูงสุดที่ให้อ้างอิงตามคำแนะนำให้บริโภค 1 วัน (Thai Recommended Daily Intakes)
วิตามินเอ (Vitamin A) หรือเรตินอล (retinol) หรือเรตินิลแอซีเตต (retinyl acetate) หรือเรตินิลแพลมิเตต (retinyl palmitate) หรือเบต้า-แคโรทีน (beta-carotene)	800 ไมโครกรัม อาร์เออี (μg RAE) คำนวณเป็นวิตามินเอ
วิตามินบี 1 (Vitamin B) หรือไทอะมีนไฮโดรคลอไรด์ (thiamin hydrochloride) หรือไทอะมีนโมโนไนเตรต (thiamin mononitrate)	100 มิลลิกรัม (mg) คำนวณเป็นวิตามิน บี 1
วิตามิน ซี (Vitamin C) , หรือ กรดแอสคอร์บิก (L-ascorbic acid), หรือ โซเดียม-แอสคอร์เบต (sodium-L-ascorbate), หรือ แคลเซียม-แอสคอร์เบต (calcium-L-ascorbate), หรือ โพแทสเซียม-แอสคอร์เบต (potassium-L-ascorbate), หรือ แอล-แอสคอร์บิล 6-แพลมิเตต (L-ascorbyl 6-palmitate)	1,000 มิลลิกรัม (mg) คำนวณเป็นวิตามินซี

อ้างอิง : ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 448) พ.ศ. 2566 เรื่อง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ฉบับที่ 5)

ตัวอย่าง

กรดอะมิโนที่ใช้ได้ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ชนิดของกรดอะมิโน หรือแร่กรดอะมิโนที่อยู่ในรูปแบบอื่น	ปริมาณสูงสุดที่ให้อ้างอิงตามคำแนะนำให้บริโภค 1 วัน (มิลลิกรัม)
แอล-กลูตาไรโอน (L-glutathione)	ไม่เกิน 250
แอล-คาร์นิทีน (L-carnitine) หรือแอล-คาร์นิทีน แอล-ทาเทรท (L-carnitine L- tartrate) หรือแอล-คาร์นิทีนทาเทรท (L-carnitine tartrate) หรือ แอล-คาร์นิทีน ฟูมาเรท (L-carnitine fumarate)	ไม่เกิน 500 (คำนวณเป็น แอล-คาร์นิทีน)

อ้างอิง : ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง ข้อกำหนดการใช้ส่วนประกอบที่สำคัญของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารชนิดกรดอะมิโน

รายชื่อพืชและส่วนประกอบอื่นๆที่ใช้ได้ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาอังกฤษ	ส่วนที่ใช้	สารสำคัญ	กรรมวิธีการผลิต/ สารละลายที่ใช้ใน กระบวนการสกัด	เงื่อนไข
108	<i>Curcuma domestica</i> Valetton ชื่อพ้อง <i>Curcuma longa</i> L.	ขมิ้น	Turmeric	เหง้า	สารประกอบฟีนอลิก (Phenolic compounds) ได้แก่ เคอร์คูมินอยด์ (Curcuminoid) เช่น เคอร์คูมิน (Curcumin)	บดผง / สกัดด้วยน้ำ / สกัดด้วยน้ำและเอทานอล / สกัดด้วยเอทานอล / สกัดด้วยเอทิลอะซิเตต	1. ปริมาณขมิ้นบดผงไม่เกิน 2 กรัมต่อวัน (ปริมาณสารสกัด ต่อวัน คำนวณเป็นปริมาณบดผง) 2. ปริมาณเคอร์คูมินอยด์ ไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อวัน

อ้างอิง : ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง คำแนะนำการใช้ส่วนประกอบสำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ฉลากอาหาร

ฉลากพื้นฐาน

รูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใดๆ ที่แสดงไว้ที่อาหาร ภาชนะบรรจุอาหาร หรือหีบห่อของภาชนะบรรจุอาหาร

ฉลากโภชนาการ

ข้อมูลโภชนาการ	
กินได้ .... ครั้ง ต่อ	
คุณค่าทางโภชนาการต่อการกินหนึ่งครั้ง: ....(....)	
พลังงาน	..... กิโลแคลอรี
ร้อยละของค่าอ้างอิงต่อวัน*	
ไขมันทั้งหมด ....ก.	.....%
ไขมันอิ่มตัว ....ก.	.....%
คอเลสเตอรอล ....มก.	.....%
โปรตีน ....ก.	.....%
คาร์โบไฮเดรตทั้งหมด ....ก.	.....%
น้ำตาลทั้งหมด ....ก.	.....%
ใยอาหาร ....ก.	.....%
โพแทสเซียม ....มก.	.....%

*ร้อยละของค่าอ้างอิงสารอาหารต่อวันสำหรับคนไทย จากความต้องการพลังงานวันละ 2,000 กิโลแคลอรี

สัญลักษณ์โภชนาการ

ทางเลือกสุขภาพ

Healthier Choice

การกล่าวอ้างทางสุขภาพ
(Health Claims)

- แสดงทางเลือกสุขภาพ
- ช่วยผู้บริโภคเลือกซื้ออาหาร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม

- สมัครง

- เกณฑ์สารอาหารรายการกลุ่ม 14 กลุ่ม

- รูปแบบและเงื่อนไขกรอบข้อมูล
- หนึ่งหน่วยบริโภคอ้างอิงและจำนวนหน่วยบริโภค
- ค่าอ้างอิงสารอาหารต่อวันสำหรับคนไทย (Thai RDIs)
- การกล่าวอ้างทางโภชนาการ

ฉลาก GDA

- แสดงปริมาณและปริมาณสูงสุดเป็นร้อยละของพลังงาน น้ำตาล ไขมัน และโซเดียม ที่บริโภคได้ต่อวัน

- ด้านหน้าบรรจุภัณฑ์
- กำหนดรูปแบบและเงื่อนไข
- กำหนดชนิดอาหาร 13 กลุ่ม

คุณค่าทางโภชนาการต่อ			
ควรแบ่งกับ ..... ครั้ง			
พลังงาน	น้ำตาล	ไขมัน	โซเดียม
.....	.....	.....	.....
กิโลแคลอรี	กรัม	กรัม	มิลลิกรัม
*.....%	*.....%	*.....%	*.....%

* คิดเป็นร้อยละของปริมาณสูงสุดที่บริโภคได้ต่อวัน

การแสดงฉลากที่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค

จัดทำตามประกาศฯ เฉพาะ ก่อน
และประกาศฯ (ฉบับที่ 450) ด้วย

วิธีรับประทาน

ชื่ออาหารไทย

กำหนดขนาดและตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

- หมดอายุ/ควรบริโภคก่อน

แสดงวัน เดือนและปี/เดือนและปี ตามลำดับ
การแสดงเดือนอาจเป็นตัวเลข

ยกเว้น อาหารที่มีประกาศเฉพาะฯ
และอาหารใหม่

กำหนดขนาดและตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ปริมาณสุทธิ (ระบบเมตริก)

น้ำหนักสุทธิ (กรัม, กิโลกรัม)

ปริมาตรสุทธิ (มิลลิลิตร., ลิตร)

จำนวนนับ

ยกเว้น ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร กรณีเป็นเม็ด/
แคปซูล แสดงจำนวนเม็ด/แคปซูล

แสดงไว้ตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ข้อแนะนำในการเก็บรักษา

เลขสารบบอาหาร

ด้วยตัวเลข 13 หลัก

ขนาดไม่เล็กกว่า 2 มม.

ฉลากภาษาไทย

การแสดงชื่อเฉพาะ/ INS และ

หน้าที่ของวัตถุเจือปนอาหาร

วัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล

วัตถุปรุงแต่งรสอาหาร

วัตถุกันเสีย / สารกันเสีย

สี (สีธรรมชาติ / สีสังเคราะห์)

คำเตือน

ชื่อและที่ตั้ง

- ผู้ผลิต/ผู้แบ่งบรรจุ/ผู้นำเข้า พร้อมชื่อผู้ผลิตและประเทศผู้ผลิต
... สามารถใช้ข้อความที่สื่อถึง ผู้ผลิต/ผู้แบ่งบรรจุ/ผู้นำเข้า
แทนได้

กำหนดขนาดและตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ส่วนประกอบที่สำคัญ

เป็นร้อยละของน้ำหนักโดยประมาณ

อาจเรียงจากมากไปน้อย

ยกเว้น อาหารที่มีประกาศฯ เฉพาะ

กรณีผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร แสดงปริมาณ สปก.ต่อการ
บริโภค 1 ครั้ง

กำหนดขนาดและตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ข้อมูลสารก่อภูมิแพ้ และสารก่อภาวะภูมิ ไวเกิน

แสดงไว้ตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

“ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร :

มี..., อาจมี...”

มี...

หรือ

อาจมี...

แต่งกลิ่น(รส)

วิธีการใช้และข้อความที่จำเป็นสำหรับอาหารที่จะใช้กับทารกและเด็กอ่อน

การกล่าวอ้าง

การแสดงคำเตือน/ข้อความ สำหรับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารทุกผลิตภัณฑ์

1. “**คำเตือน**” ด้วยตัวอักษรขนาดไม่เล็กกว่า 1.5 มม. ในกรอบสี่เหลี่ยม สีของตัวอักษรตัดกับสีของพื้นกรอบ และสีกรอบตัดกับสีของพื้นฉลาก
  - “**เด็กและสตรีมีครรภ์ ไม่ควรรับประทาน**” ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดเห็นได้ชัดเจน
  - “**ไม่มีผลในการป้องกัน หรือรักษาโรค**” ด้วยตัวอักษรหนาทึบ ในกรอบสี่เหลี่ยม สีของตัวอักษรตัดกับสีของพื้นกรอบ และสีของกรอบตัดกับสีของพื้นฉลาก
2. “**ควรกินอาหารหลากหลาย ครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเป็นประจำ**” ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดเห็นได้ชัดเจน

ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ต้องแสดงข้อความหรือคำเตือนการบริโภคเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

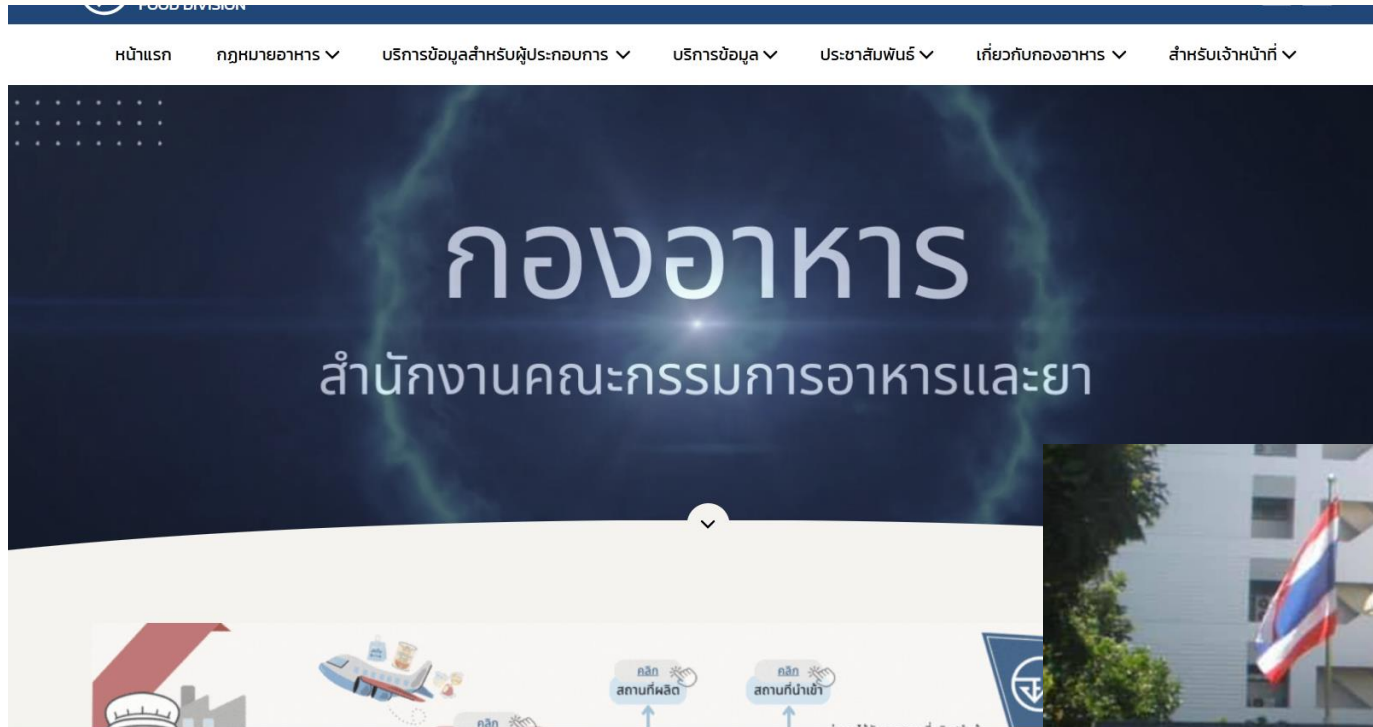
ส่วนประกอบ	ข้อความ/คำเตือน
กระดุกอ่อนปลาฉลาม	“ ไม่เหมาะสำหรับผู้ป่วยโรคหัวใจและผู้ที่พักฟื้นจากการผ่าตัด ” ด้วยตัวอักษรต้องมีขนาดอ่านได้ชัดเจน
เกสรดอกไม้ม	“ ผู้ที่แพ้ละอองเกสรดอกไม้ ไม่ควรรับประทาน ” ด้วยตัวอักษรสีแดง ขนาดไม่เล็กกว่า 2 มม.

ตัวอย่างฉลากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค

WEBSITE กองอาหาร (อย.)

<https://food.fda.moph.go.th/>

Facebook อย.

<https://www.facebook.com/FDAThai>

FDA Thai ✓

ผู้ติดตาม 4.1 แสน คน • กำลังติดตาม 25 คน

รับชมเลย

กำลังติดตาม

ส่งข้อความ

คุ้มครอง ห่วงใย ใส่ใจคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
Food and Drug Administration

ขอบคุณค่ะ